

Omaniku ootused aktsiaseltsile Teede Tehnokeskus

Sissejuhatus

Käesolevasse dokumenti on koondatud riigi, kui AS Teede Tehnokeskus ainuaktsionäri, põhilised ootused äriühingu tegevusele.

Eesti Vabariik seab endale kuuluvatele äriühingule kolm peamist eesmärki:

- tegeleda valitud valdkonnas kasumliku ja efektiivse majandustegevusega, mis tagab äriühingu arengu ja riigile optimaalse ja stabiilse omanikutulu;
- täita riigi poolt kehtestatud strateegilisi eesmärke vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest.

Riigi poolt seatavate eesmärkide täitmise eest vastutavad äriühingute nõukogud ja juhatused. Erinevate eesmärkide tasakaalustamise ja omaniku huvide harmoonilise ning pikaajalise kaitsmise eest vastutavad äriühingute nõukogud.

AS Teede Tehnokeskus klassifikatsioon riigivara seaduse alusel: valdavalt avalike eesmärkidega äriühing.

Eesti Vabariik omab AS-i Teede Tehnokeskus osalust järgmistel kaalutlustel:

- Sõltumatu laboriteenuse pakkumine teede ehitusmaterjalide ja konstruktsioonide katsetamiseks;
- Uuringute teostamine liiklusvoogude, teedeprojektide teostamise ning teedevõrgu ja sildade seisukorra analüüsimiseks;
- Sertifitseerimisteenus pakkumine teeehitusmaterjalide ja -toodete nõuetele vastavuse tõendamiseks;
- Intelligentsete transpordisüsteemide rakendamine teeinfosüsteemide ehituseks ja haldamiseks.

Käesolevas dokumendis sisalduvaid riigi kui omaniku ootusi vaatab AS Teede Tehnokeskus aktsiate valitseja üle ning ajakohastab neid kord aastas.

Strateegilised eesmärgid

AS Teede Tehnokeskus strateegiliseks eesmärgiks on teede ehitamiseks ja korrashoiuks vajalike labori, uuringute ja mõõtmisteenuste pakkumine. Tegemist on riigile olulise äriühinguga, kes osutab avalikust huvist lähtuvat teenust. Riik tagab läbi äriühingu teede ehitamiseks ja korrashoiuks vajaliku sõltumatu laboratooriumi toimimise, uuringute, sertifitseerimise ja teeinfosüsteemi teenuste pakkumise. Tõhusa ja kvaliteetse teedehituse ja korrashoiu tagamiseks on oluline pakkuda turul sõltumatut laboriteenust ehitusmaterjalide ja konstruktsioonide katsetamiseks, mis ei ole kallutatud teenuste tellijate ja pakkujate huvidest lähtuvalt.

Omaniku ootuseks on läbi äriühingu tegevuse aidata kaasa kaasaegsete tehnoloogiate kasutuselevõtule valdkonnas ning koondada sektorit hõlmav teadmine, luues uusi kontakte, võrgustikke ja äriideid. Parima võimaliku tehnika ja säästliku ressursikasutusega, töökorralduse pideva parendamise ning töötajate kindlustamisega nende tööks vajalike teadmiste, oskuste ja vahenditega tuleb AS-il Teede Tehnokeskus tagada oma toodete ja teenuste kõrge, kõiki kliente

rahuldav kvaliteet. Klientide rahulolu mõõdetakse igaaastase kliendirahulolu uuringuga, mille puhul ettevõtte eesmärk saavutada vähemal 5 palli 6-palli skaalal.

Finantseesmärgid

Kasumlikkus

Riigi, kui omaniku, ootus on, et kõik vabal turul opereerivad riigi äriühingud töötavad kasumlikult. Omakapitali hinna (oodatava omakapitali tootluse) määrab Rahandusministeerium oma iga-aastase „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandega“. AS Teede Tehnokeskus oodatavaks minimaalseks omakapitali hinnaks määrati 12,6%, CAPM (*Capital Asset Pricing Model*) meetodika alusel, millest äriühing 2014. aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

Konservatiivsus

Riigi, kui omaniku, ootus on, et kõik tema omanduses olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust keskmisest madalamate riskidega.

Äriühingud peavad tagama oma tegevuse jätkusuutlikkuse pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeeringutega. Investeeringud peab olema võimalik katta äriühingu põhitegevuse rahavoogudest (vajadusel laenukapitali kaasates) ning riik reeglina omakapitaliinvesteeringuid äriühingutesse ei tee.

Kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ning arvesse võetud. Optimaalse omakapitali proportsiooni koguvaredest määrab Rahandusministeerium „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandes“. AS Teede Tehnokeskus optimaalseks omakapitali proportsiooniks on 60%-65% koguvaredest, millest äriühing 2014 aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

Efektiivsus

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik tema omanduses olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust efektiivselt ning ressursisäästlikult. Omaniku jaoks on oluline investeeritud kapitali kasutamise efektiivsus, mida saab mõõta ROE (*Return on Equity*) abil. AS Teede Tehnokeskuse ROE eesmärk on vähemalt 5 %. Kuna ettevõtte osutab teenuseid avalikest huvidest lähtuvalt ning teenuste peamiseks ostjaks on otseselt ja kaudselt avalik sektor, siis ROE ei tohi olla kõrgem kui 10 %. Kõrgem ROE tuleneks avaliku sektori teiste üksuste suureneva kulubaasi tulemusel. Teede Tehnokeskus peab defineerima enda tegevusvaldkonnale kohased efektiivsusmõõdikud ning püüdlema nende järkjärgulise parandamise poole.

Omanikutulu

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik vabal turul opereerivad riigi äriühingud maksavad stabiilset omanikutulu (dividende). AS Teede Tehnokeskus dividendipoliitika on fikseeritud ettevõtte strateegias ning see lähtub eespool kirjeldatud optimaalse kapitalistruktuuri säilitamise eesmärgist, mille kohaselt dividendi makstakse selliselt, et saavutada või hoida optimaalset kapitalistruktuuri.